

การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความ สมานฉันท์

The Integration of Buddhadhamma and Political Communication to
Strengthen Reconciliation

พระครูธรรมธรบุญเที่ยง พุทธสาวิโก (ลักษณะพลวงค์)¹ สุรพล สุยะพรหม² และประณต นันทิยะกุล³
Phrakhru Thammathonbunthiang Phutthasawako (Lakphonvong),
Surapon Suyaprom and Pranod Nantiyakul

Received: April 17, 2021

Revised: June 13, 2021

Accepted: July 31, 2021

DOI: 10.14456/jra.2022.28

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาการสื่อสารทางการเมืองในจังหวัดพะเยา 2) ศึกษาปัจจัยการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ในจังหวัดพะเยา และ 3) เสนอรูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ในจังหวัดพะเยา ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ เก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง 400 คน จากประชาชนจังหวัดพะเยา สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) สภาพปัญหาการสื่อสารทางการเมืองในจังหวัดพะเยา พบว่า ด้านผู้ส่งสาร นักการเมืองบางท่านมีการสื่อสารพูดชวนให้เลวร้าย อาจจะทำให้เกิดความแตกความสามัคคี ด้านสาร นักการเมืองพูดความจริงไม่ทั้งหมด ด้านช่องทางการสื่อสาร มีปัญหาสะสมจากอดีตการจัดสรรผลประโยชน์ที่ไม่เท่าเทียม ด้านผู้รับสาร จะต้องมีความรู้และคุณธรรมในการรับข้อมูลข่าวสาร 2) ปัจจัยการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ในจังหวัดพะเยา พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.63$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านผู้รับสาร ($\bar{X}=3.84$) รองลงมาได้แก่ ด้านสาร ($\bar{X}=3.62$) ด้านผู้ส่งสาร ($\bar{X}=3.58$) และ ด้านช่องทางการสื่อสาร ($\bar{X}=3.51$) และ 3) รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ในจังหวัดพะเยา พบว่า ด้านผู้ส่งสาร ผู้ส่งสารต้องให้ความสำคัญกับคุณธรรม จริยธรรม ด้านสาร แหล่งข้อมูลที่สามารถอ้างอิงได้เกิดประโยชน์ทั้ง

¹⁻³ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย; Mahachulalongkornrajavidyalaya University

C corresponding author, e-mail: bunthiang.lak@mcu.ac.th, Tel. 089-5574498, 062-2945994

ส่วนรวมและส่วนตัว ด้านช่องทางการสื่อสาร การใช้ช่องทางการสื่อสารที่เป็นกัลยาณมิตรต่อกัน ด้านผู้รับสาร ยึดหลักธรรมด้วยสติสัมปชัญญะ มีการบูรณาการด้านคุณธรรมที่ก่อให้เกิดประโยชน์ต่อส่วนรวม

คำสำคัญ: การบูรณาการ, หลักพุทธธรรม, สื่อสารทางการเมือง, เสริมสร้าง, ความสมานฉันท์

Abstract

The objectives of this research paper were 1) to study the problems of political communication in Phayao Province; 2) to study the factors of political communication to strengthen reconciliation in Phayao Province; and 3) to propose a model for Integration of Buddhadhamma and political communication to strengthen reconciliation in Phayao Province. This study was a qualitative research. Data were collected with a questionnaire from a sample of 400 people from Phayao Province. The statistics used in the data analysis were frequency, mean, percentage and standard deviation. The results found that 1) political communication problems in Phayao Province found that in the aspect of the messenger, some politicians communicated to persuade people to choose sides which may cause a breakdown in unity; on the message side, politicians did not tell the whole truth; in the aspect of communication channel, there had been a cumulative problem of unequal benefit allocation in the past; in terms of receiver, there must be consciousness and morality in receiving information; 2) political communication factors to strengthen reconciliation in Phayao Province found that overall, it was at a high level ($\bar{X} = 3.63$). Considering by the average from highest to lowest, it was found that the mean was at a high level in all aspects as follows: the aspect with the highest mean was the receiver ($=3.84$), followed by the message ($\bar{X}=3.62$), the messenger ($\bar{X}=3.58$) and the communication channel ($\bar{X} = 3.51$); and 3) a model for Integration of Buddhadhamma and political communication to strengthen reconciliation in Phayao Province found that in terms of messenger, messengers must focus on morality and ethics; on the message side, sources could be referred to benefit both public and personal; in the aspect of communication channel, there should be a friendly communication channel to each other; in terms of receiver, there should be adherence to Dhamma with consciousness and an integration of morality that was beneficial to the public.

Keywords: Integration, Buddhist Principles, Political Communication, Strengthen, Reconciliation

บทนำ

การใช้สื่อสารทางการเมืองจะเน้นในด้านการโฆษณาชวนเชื่อ ใช้นโยบายที่ทำให้ประชาชนเห็นด้วยคล้อยตามแล้วเลือกตัวเอง พรรค พร้อมกับความคาดหวังในการทำตามสัญญา การสื่อสารจะใช้ภาษากายหรือใช้ภาพพูดหรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า วาจาภาษา หมายถึง คำพูด และอวาจาภาษา เราจึงต้องเรียนรู้ประเภทของสื่อต่าง ๆ ที่ทางโลกสมัยใหม่ผลิตขึ้นมาหรือวิวัฒนาการทางเทคโนโลยีและรวมถึงคุณลักษณะของสื่อ เพื่อที่จะควบคุมให้การสื่อสารนั้นมีประสิทธิภาพ

การสื่อสารทางการเมืองเกี่ยวข้องกับอำนาจและผลประโยชน์ สารสนเทศทางการเมืองซึ่งเป็นยุทธศาสตร์การเมือง นโยบายทางการเมือง ที่ผ่านมาการกลั่นกรองจนนำไปสู่การขับเคลื่อนในทางปฏิบัติ ช่องทางการสื่อสาร ส่วนใหญ่จะได้แก่ รัฐบาล พรรคการเมือง สื่อสารมวลชน หรือช่องทางการสื่อสารอื่น ๆ ที่จะก่อให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน และผู้รับสารคือคนที่มีความสนใจทางการเมือง นโยบายสาธารณะ โครงการ หรือกิจกรรมที่เป็นผลมาจากระบบการเมือง (สุรพงษ์ โสธะเสถียร, 2545) ความขัดแย้งสามารถเกิดขึ้นได้เสมอและไม่สามารถเลี่ยงได้ トラบิตที่มนุษย์ยังคงมีปฏิสัมพันธ์สื่อสารกันอยู่ เมื่อใดความขัดแย้งเกิดขึ้น ความสูญเสียก็จะตามมาหรือบางครั้งอาจจะก่อให้เกิดหายนะอันร้ายแรงได้เช่นกัน อย่างไรก็ตาม ความขัดแย้งสามารถส่งผลเชิงปฏิฐานได้อีกด้วย เช่น เมื่อมีความขัดแย้งเกิดขึ้นแล้วทำให้สังคมมีการเรียนรู้ อีกทั้งมีการบูรณาการแนวความคิดใหม่ ๆ รวมทั้งมีการเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีและมีการพัฒนายิ่งขึ้น (สำนักงานคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดอง, 2555) ความขัดแย้งของสังคมไทยที่เกิดขึ้นมาแล้วในหลายทศวรรษที่ผ่านมา รากเหง้าของปัญหาความขัดแย้งดังกล่าวเป็นปัจจัยที่โยงใยสัมพันธ์กันอย่างซับซ้อน ไม่มีมูลเหตุใดเกิดขึ้นเพียงลำพังที่จะสามารถอธิบายว่าทำไมสังคมจึงเผชิญกับความขัดแย้งอย่างรุนแรงหรือสะท้อนความไม่มั่นคงทางการเมืองได้ดีที่สุด เนื่องจากความขัดแย้งที่เกิดขึ้นนั้นมีการบ่มเพาะและปะทุเป็นวงกว้างที่ยาวนานและมีปัจจัยที่หลากหลาย ซึ่งสามารถสรุปได้ว่าสังคมไทยในอดีตมีความไม่เท่าเทียมกันเชิงโครงสร้างทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมมาโดยตลอด (พิสมัย วงศ์จำปา, 2564)

จังหวัดพะเยาอยู่ในพื้นที่ของภาคเหนือของประเทศไทยที่ประกอบไปด้วยคนหลายเชื้อชาติหลายภาษา หลายวัฒนธรรม ได้มีการเกิดขึ้นของคนกลุ่มเสื้อสีแดง และเสื้อเหลืองซึ่งดำเนินกิจกรรมทางการเมืองควบคู่ไปกับการเมืองภาคประชาชนในระดับชาติ สองกลุ่มในจังหวัดพะเยา คือ กลุ่มคนเสื้อเหลือง ที่เรียกตัวเองว่า “พันธมิตร พะเยา” และ “คนเสื้อแดง” มีอยู่ 5 กลุ่มคือ กลุ่มพะเยารักประชาธิปไตย กลุ่มพะเยา 51 กลุ่มพะเยาเพื่อประชาธิปไตย กลุ่มเสื้อแดงพะเยา และ กลุ่มพะเยาอาร์มี เรียกรวมนๆ ว่ากลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ (นปช.) แม้ต่างอุดมการณ์ทางการเมืองแต่เป็นเพียงการแตกต่างทางความคิดเท่านั้น แต่ละคนแต่ละกลุ่มจะมี

ความคิดเห็นที่เหมือนกันหรืออีกหลายท่านที่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน จึงทำให้มีการแบ่งฝ่าย โดยฝ่ายที่เห็นด้วยก็จะรวมตัวกัน จัดกิจกรรมทางการเมืองของคนที่เห็นต่างหรือเห็นเหมือนกัน ประชาชนที่ชื่นชอบกลุ่มแนวร่วมประชาธิปไตยต่อต้านเผด็จการแห่งชาติ และมีประชาชนชื่นชอบแนวคิดของกลุ่มพันธมิตรประชาชนเพื่อประชาธิปไตย กลุ่มประชาชนที่มีแนวคิดเทิดทูลสถาบัน แต่ไม่เอาเผด็จการทางทหาร และกลุ่มประชาชนที่มีแนวที่ชื่นชอบแบบไม่ชอบฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ทำให้เกิดความขัดแย้งในด้านความคิดการเห็นต่าง สุดท้ายลงเอยด้วยความรุนแรง ทำให้ผู้บริหารประเทศหรือรัฐบาลได้ดำเนินการให้ประชาชนทุกกลุ่ม ทุกสี ทุกคนที่มีความคิดเห็นที่เห็นต่างกัน หรือมีความคิดเห็นเหมือนกัน ได้มีกิจกรรมในการสร้างความปรองดองสมานฉันท์ คนในชาติโดยเร็วเป็นนโยบายเร่งด่วน โดยรัฐบาลควรสร้างบรรยากาศแห่งความปรองดองสมานฉันท์ และการสร้างสังคมสันติสุข โดยใช้หลักพุทธธรรมทางพระพุทธศาสนามาบูรณาการกับการสื่อสารทางการเมือง เพื่อสร้างเสริมความสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นเป็นรูปธรรม

ผู้วิจัยได้ตระหนักและให้ความสำคัญเกี่ยวกับปัญหาความแตกแยกในเรื่องความคิดเห็นทางการเมืองให้เกิดความสมานฉันท์ โดยใช้หลักธรรมสาราณียธรรม ๖ อันประกอบด้วย เมตตา ภายกรรม เมตตาวจีกรรม เมตตามโนกรรม สาธารณโกศล สีสสามัญญตา ทิฏฐีสามัญญตา เป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมได้อย่างดี เข้ามาบูรณาการกับการสื่อสารทางการเมืองให้กลุ่มต่าง ๆ ได้เข้าใจ เรียนรู้ ผู้คนในสังคมต้องตระหนักถึงการไม่ใช้ความรุนแรง ด้วยทางกาย ด้วยทางวาจา ด้วยทางความคิด การไม่รู้จักแบ่งปัน การไม่เคารพกฎกติกาของสังคมในหมู่บ้าน การไร้ความเป็นระเบียบวินัย เพื่อพัฒนาหรือเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับหมู่บ้าน สังคม ชุมชน ที่อยู่ในจังหวัดพะเยา

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการสื่อสารทางการเมืองในจังหวัดพะเยา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ในจังหวัดพะเยา
3. เพื่อเสนอรูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ในจังหวัดพะเยา

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) มุ่งศึกษาการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงานวิจัยดังต่อไปนี้

1. ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนจังหวัดพะเยาใน 9 อำเภอ จำนวน 466,220 คน (สำนักงานทะเบียนราษฎรจังหวัดพะเยา, 2562)

2. กลุ่มตัวอย่าง โดยการคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรของ Taro Yamane (1973) ระดับนัยสำคัญ 0.05 ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 400 คน ประกอบด้วย ประชากร อำเภอเมืองพะเยา อำเภอแม่ใจ อำเภอภูกามยาว อำเภอดอกคำใต้ อำเภอจุน อำเภอเชียงคำ อำเภอภูซาง อำเภอเชียงม่วน และอำเภอปง แจกแบบสอบถามให้กับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้

3. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของ Lee J. Cronbach (1990) ได้ค่าแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.987 โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามลักษณะแบบเลือกตอบเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม เพื่อให้ทราบคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่างประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด เกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ ประกอบด้วย ผู้ส่งสาร สาร ช่องทางการสื่อสาร และผู้รับสาร กำหนดให้ผู้เลือกคำตอบได้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามลักษณะปลายปิด เกี่ยวกับการนำหลักสารานีธรรมมาบูรณาการกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ ของผู้ส่งสาร สาร ช่องทาง และผู้รับสาร กำหนดให้ผู้เลือกคำตอบได้ 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด

ตอนที่ 4 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำหลักสารานีธรรมมาบูรณาการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ในจังหวัดพะเยา

4. สถิติบรรยายใช้สำหรับอธิบายข้อมูล การวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ใน 9 อำเภอ วิเคราะห์โดยใช้ค่าสถิติร้อยละ (Percentage) และค่าความถี่ (Frequency) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อสร้างเสริมความสมานฉันท์ วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับหลักพุทธธรรมในการสื่อสารทางการเมือง วิเคราะห์โดยใช้การหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.)

การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความเป็นไปได้ของการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อสร้างเสริมความสมานฉันท์ โดยใช้ค่าสถิติความถี่ (Frequency) และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

สรุปผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาการสื่อสารทางการเมืองในจังหวัดพะเยา พบว่า

1.1 ด้านผู้ส่งสาร นักการเมืองบางท่านมีการสื่อสารโดยผ่านประชาชนเพื่อพูดชวนให้เลิกช้าง อาจจะทำให้เกิดความแตกความสามัคคี ขาดความเสียสละ นักการเมืองเข้าร่วมกับพรรคการเมืองที่เป็นฝ่ายรัฐบาล เพื่อรักษาอำนาจนักการเมืองเป็นผู้ส่งสารไปให้ประชาชนเพื่อ

ผลประโยชน์ให้กับตนเอง นักการเมืองบางท่านขาดความยุติธรรมในการจัดสรรผลประโยชน์ให้กับประชาชน นักการเมืองยึดโยงกับประชาชน มีผลประโยชน์ทับซ้อน เอื้อประโยชน์ให้กับนายทุน นักการเมืองไม่สามารถสื่อสารเพื่อสร้างผลประโยชน์โดยรวมให้กับประชาชนทุกคนได้ การดำเนินการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชน มีการปราบปราม ก้าหลาบประชาชน

1.2 ด้านสาร นักการเมืองพูดความจริงไม่ทั้งหมด แหล่งข้อมูลที่เป็นข้อมูลจริง หรือ ข้อมูลเท็จ นักการเมืองไม่สามารถทำหน้าที่ในการจัดสรรผลประโยชน์ได้ ความขัดแย้งจึงเกิดขึ้นระหว่างนักการเมืองกับประชาชน ให้กลุ่มวัยรุ่นที่ไม่มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ในการใช้วิจารณ์งานในการรับรู้ข่าวสาร สามารถเข้าถึงระบบสื่อสารที่ทันสมัยนั้นได้ และมีการสร้างแรงจูงใจให้กับคนที่เห็นต่างด้วยกันเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่เป็นจริง สื่อสารแบบออนไลน์ Facebook, Twitter, Line, Instagram ทำให้การสื่อสารสะดวกสบายเข้าถึงประชาชนได้ง่าย หาเสียงโดยผ่านการปราศรัยหรือพบปะประชาชนทั่วไป เฉพาะกลุ่ม ข้อมูลที่สื่อสารไม่สามารถรู้เลยว่าเป็นข้อมูลที่เป็นจริง ข้อความที่ถือว่าเป็นสภาพที่วิกฤต การแสดงออกในเชิงสัญลักษณ์ เช่น การชุมนุมสามนิ้ว การไม่ลุกขึ้นเคารพธงชาติ ข้อมูลข่าวสารที่นักการเมืองนำมาสื่อสาร มีเนื้อหาสาระถูกต้อง เป็นธรรม

1.3 ด้านช่องทางการสื่อสาร ช่องทางการสื่อสารในสภาพปัญหาในการสื่อสารทางการเมืองในสังคมไทย มีสภาพเป็นแบบอย่างเดิม คือ มีปัญหาสะสมจากอดีต การแบ่งพรรค การจัดสรรผลประโยชน์ที่ไม่เท่าเทียม การเอื้อผลประโยชน์ให้นายทุนมากกว่าประชาชนในประเทศที่เป็นคนยากจน แต่ที่เพิ่มเติมคือมีระบบการสื่อสารที่รวดเร็ว ทันสมัย ข้อมูลมากมาย ส่วนใหญ่จะเสนอข้อมูลแบบเลือกข้าง ถ้าชอบก็จะสื่อสารเชียร์ฝ่ายที่ชอบแบบสุดโต่ง ไม่ได้มองข้อมูลอย่างกว้างขวาง รอบด้าน ไม่แสดงถึงการมีวุฒิภาวะ การศึกษา กฎหมาย กฎระเบียบ ความยากจน การเข้าถึงโอกาสในการทำงาน ภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำทั่วโลกเพราะปัญหาโรคระบาด และสุดท้ายคือการไม่มีความเป็นธรรมในระบบ

1.4 ด้านผู้รับสาร สิ่งที่สำคัญที่สุดในกระบวนการสื่อสาร คือ ผู้รับสารที่จะต้องมีส่วนปัญหา และคุณธรรมในการรับข้อมูลข่าวสาร โดยผู้รับข่าวสารต้องมีภูมิรู้ หรือ ความรอบรู้ในเรื่องนั้น ๆ เพื่อจะทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ในข้อมูลข่าวสาร เลือกที่จะรับข่าวสาร พร้อมนำเสนอ และข่าวสารบางอย่างควรรู้ และคัดกรอง เพราะไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนส่วนรวม

2. ปัจจัยการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ในจังหวัดพะเยา พบว่าการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.63$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ ด้านผู้รับสาร ($\bar{X} = 3.84$) รองลงมาได้แก่ ด้านสาร ($\bar{X} = 3.62$) ด้านผู้ส่งสาร ($\bar{X} = 3.58$) และด้านช่องทางการสื่อสาร ($\bar{X} = 3.51$)

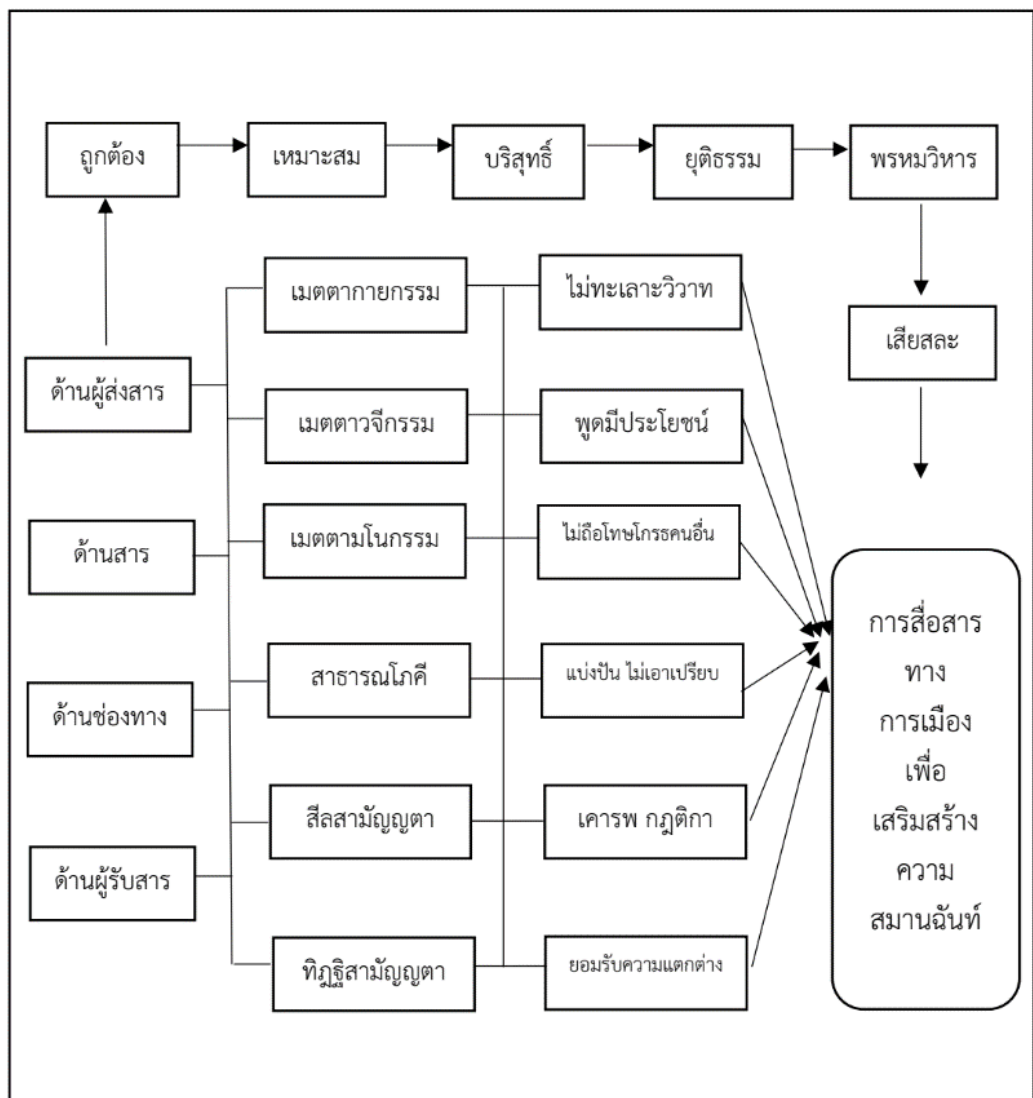
3. รูปแบบการบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ในจังหวัดพะเยา พบว่า การนำหลักสาราณียธรรมมาบูรณาการกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$) เมื่อพิจารณาโดยเรียงตามค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูง

ที่สุด ได้แก่ ด้านทฤษฎีสัมมูลตา ($\bar{X} = 4.08$) รองลงมา ได้แก่ ด้าน สีสัมมูลตา ($\bar{X} = 3.94$) ด้านสาธารณโภคี ($\bar{X} = 3.81$) ด้านมโนกรรม ($\bar{X} = 3.73$) ด้านวจีกรรม ($\bar{X} = 3.71$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ด้านกายกรรม ($\bar{X} = 3.62$)

อภิปรายผลการวิจัย

1. สภาพปัญหาการสื่อสารทางการเมืองในจังหวัดพะเยา สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้ ด้านผู้ส่งสาร นักการเมืองบางท่านมีการสื่อสารโดยผ่านประชาชนเพื่อพูดชวนให้เลือกข้าง อาจจะทำให้เกิดความแตกความสามัคคี ขาดความเสียสละ ด้านสาร นักการเมืองพูดความจริงไม่ทั้งหมด แหล่งข้อมูลที่เป็นข้อมูลจริงหรือข้อมูลเท็จ ด้านช่องทางการสื่อสาร ช่องทางการสื่อสารในสภาพปัญหาในการสื่อสารทางการเมืองในสังคมไทย มีสภาพเป็นแบบอย่างเดิม คือ มีปัญหาสะสมจากอดีต การแบ่งพรรค การจัดสรรผลประโยชน์ที่ไม่เท่าเทียม การเอื้อผลประโยชน์ให้นายทุนมากกว่าประชาชนในประเทศที่เป็นคนยากจน ด้านผู้รับสาร สิ่งที่สำคัญที่สุดในกระบวนการสื่อสาร คือ ผู้รับสารที่จะต้องมีความรู้ ปัญญา และคุณธรรมในการรับข้อมูลข่าวสาร โดยผู้รับข่าวสารต้องมีความรอบรู้ในเรื่องนั้น ๆ เพื่อจะทำการวิเคราะห์ สังเคราะห์ ในข้อมูลข่าวสาร เลือกที่จะรับข่าวสาร พร้อมนำเสนอ และข่าวสารบางอย่างควรรู้ และคัดกรอง เพราะไม่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนส่วนรวม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของนิเทศ สนั่นนารี (2561) พบว่า สภาพปัญหาด้านการสื่อสารเพื่อสร้างความปรองดอง พบว่า มีอยู่ 8 ประเด็น คือ 1) ความต้องการมีอิทธิพลต่อกัน 2) การมีทางเลือกที่หลากหลาย 3) ความต้องการเปลี่ยนแปลงความเชื่อ อารมณ์ และพฤติกรรมผู้อื่น 4) ขาดทักษะการสื่อสาร 5) ข้อมูลคลุมเครือขาดการกลั่นกรอง 6) เนื้อหาขาดความเป็นสากล 7) อคติ และ 8) สิ่งแวดล้อมเป็นอุปสรรค และสอดคล้องกับงานวิจัยของสืบวงศ์ สุขะมงคล (2557) การก่อตัวของความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 2544-2555 สาเหตุที่ทำให้เกิดความขัดแย้ง ประกอบด้วย ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจ สังคมและการเมืองของประชาชน การขัดกันในด้านอำนาจและผลประโยชน์ของกลุ่มการเมือง สื่อมวลชนและกลุ่มพันธมิตร การรัฐประหาร ระบบตรวจสอบถ่วงดุล รัฐธรรมนูญปี 2540 รัฐธรรมนูญปี 2550 การก่อตัวความขัดแย้งเป็นมูลเหตุที่สำคัญที่สุดคือ การชุมนุมทางการเมืองโดยยึดสถานที่สาธารณะ

องค์ความรู้ใหม่

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การบูรณาการหลักพุทธธรรมกับการสื่อสารทางการเมืองเพื่อเสริมสร้างความสมานฉันท์” อธิบายได้ดังนี้

ด้านผู้ส่งสารต้องให้ความสำคัญนำหลักสาราณียธรรม ทิฐีสามัญญตา คือ การยอมรับความแตกต่างมาใช้ในการสื่อสารทางการเมืองเป็นอันดับแรก รองลงมา คือ สีสามัญญตา เคารพกฎกติกา สาธารณโภคี คือ แบ่งปัน ไม่เอาเปรียบ เมตตาโมกกรรม คือ ไม่ถือโทษโกรธคนอื่น เมตตาวิจิตรม คือ พุดมีประโยชน์ และเมตตากายกรรม คือ ไม่ทะเลาะวิวาท มาใช้บูรณาการ ด้านสาร ทั้งข้อมูล ข่าวสารทางการเมือง เพื่อนำไปสื่อด้านช่องทางสารให้ถึงด้านผู้รับสาร ให้ถูกต้อง เหมาะสม บริสุทธิ์ ยุติธรรม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ด้านผู้ส่งสาร ควรมีนโยบายกำหนดให้ผู้ส่งสารอาทิงการเมืองเป็นผู้มีคุณธรรมจริยธรรมในการใช้สื่อทางการเมืองที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน รับผิดชอบต่อสังคม
2. ด้านสาร ควรมีองค์กรกลางที่เป็นอิสระในการตรวจสอบข้อมูลข่าวสารทางการเมือง มีอำนาจใช้กฎหมายลงโทษเจ้าของข่าวสารที่ไม่เป็นข้อเท็จจริง
3. ด้านช่องทางการสื่อสาร ควรมีนโยบายจัดการโครงสร้างระบบสื่อมวลชนให้เป็นมาตรฐานสากลและรับผิดชอบต่อสังคม
4. ด้านผู้รับสาร ควรมีระบบการขยายการเข้าถึงประชาชนเชิงรุก รับฟังความคิดเห็น สอดส่องดูแลการรับสื่อทางการเมืองเป็นไปโดยถูกต้อง

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. ผู้นำทางการเมือง นักการเมืองท้องถิ่น ในจังหวัดพะเยา ไปใช้ให้เป็นประโยชน์เป็นแนวทางการสื่อสารทางการเมืองให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัดพะเยา
2. องค์กรด้านการควบคุมดูแลนักการเมือง นำไปใช้ให้เป็นประโยชน์จัดทำแนวทางกฎ ระเบียบ ในการตรวจสอบนักการเมืองในพื้นที่ให้สื่อสารทางการเมืองอย่างสมานฉันท์

เอกสารอ้างอิง

- นิเทศ สนั่นนารี. (2561). การสื่อสารเชิงพุทธเพื่อสร้างความปรองดองในสังคม. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาจุฬาลงกรณแก่น, 5*(1), 159-178.
- พิสมัย วงส์จำปา. (2564). *การพัฒนาข้อเสนอและรูปธรรมของการปฏิรูปไทยของกลุ่มการเมืองในจังหวัดพะเยา*. เข้าถึงได้จาก <http://www.kpi.ac.th/media/pdf/research>
- สำนักงานคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดอง. (2555). *รายงานฉบับสมบูรณ์คณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดองแห่งชาติ กรกฎาคม 2553-กรกฎาคม 2554*. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการอิสระตรวจสอบและค้นหาความจริงเพื่อการปรองดอง.
- สืบบงษ์ สุขะมงคล. (2557). การบริหารจัดการความขัดแย้งทางการเมืองในประเทศไทยระหว่างปี พ.ศ. 254-2555. *วารสารเกษมบัณฑิต, 15*(1), 39.
- สุรพงษ์ โสระเสถียร. (2545). *สื่อสารกับการเมือง*. กรุงเทพฯ: ประสิทธิภัณฑแอนดพรีนติ้ง.

- Cronbach, Lee J. (1990). *Essentials of psychological testing*. (5th ed.). New York: Harper Collins.
- Yamane, Taro. (1973). *Statistics: an introductory analysis*. New York: New York: Harper. & Row.